

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת ערובין

כללים לשימוש

[] = מקור או טעם הדבר
() = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאורייתא = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפיו.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

כל הזכויות שמורות
תש"ס

כתובת להערות :
גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובכ"א
טל : 571-2016 (02)

מסכת עירובין

פ"א מבוי שהוא גבוה

גמ' ב. - ד :

שיעור פתח מבוי [ושחטו פתח אוה"מ]

חכמים - רוחב י' x גובה כ' [היכל, משום היכר]

ר"י - רוחב כ' (הו"א רב אחי - 13 1/3) x גובה מ' [אולם, אל פתח אולם, רב חסדא - אפי' נ' כפתחא דמלכין, ר' יהונתן - קורה כמחיצה - פי תקרה]

משנה - צוה"פ מהני לרחב מ'. רב - לא מהני (מדרבנן)

למעלה מכ' - מהני צה"פ, פי תקרה, לחי מח' ראשונים, אלמלתרא (קיני, פסקי דארזי) למ"ד קורה משום היכר, עומד מרובה על הפרוץ למ"ד פירצת מבוי י' אמות [ק"ו מחצר], קורה ז"ט מח' ראשונים.

מקצת קורה, סכך תוך כ' ולמעלה מכ' -

רבה - מבוי כשר [רבים מדכרי אהדדי, רק מדרבנן]

סוכה פסולה [יחיד לא נזכר, דאו' חמיר - רואין כקלוש]

רב אדא ב"מ - רבה - מבוי פסול [רבים סמכי אהדדי ולא מדכרי, דרבנן בעי חיזוק]

סוכה כשרה [נעשית צלתה מרובה]

רבה ב"ר עולא - שניהם פסולים. רבא - שניהם כשרים [חלל כ']

ר"נ - אמה לחומרא - אביי כרשב"ג - אמת מבוי וסוכה באמת בת ה"ט, ולכלאים (לקרחת ומחול הכרם) בת ו"ט

רבא - כל אמות בת ו' ונ"מ בעצבות ושוחקות חוץ מסוכב ויסוד וקרנות.

ארץ חטה (פרס), שעורה (עצם למגע), גפן (רביעית לנזיר (לרש"י - למלקות)) תאנה (הוצאה), רימון (נקב כלי דבעה"ב), זית (רוב שיעורין), דבש (יו"כ) [הללמ"ס ואסמכתא]

הללמ"ס - שער חוצץ ברובו ומקפיד;

גוד, לבוד, דופן עקומה, מחיצת י"ט לר"י דלא נלמד מארון.

רש"י ב. - ד :

רה"ר = י"ו אמות + מפולש (ו. - רה"ר מכוון משער לשער) + עיר (דריסת) ס' ריבוא (ו.).

היתר מבוי ע"י לחי וקורה להיכר (רע"א - להל' לחי משום מחיצה) דלא ליתי לאחלופי ברה"ר, וצריך "פתח"

קורה כדי לקבל אריח - רש"י ג. - שדי לי' זיקא - לא חשיב. רש"י יג: דומה לקביעות לבנות עליה.

לרש"י - בבשרו מיעוט ואינו מקפיד חוצץ.

גמ' ד. - ח :

למעט מכ' יגביה לרוחב - רב יוסף - טפח, אביי - ד"ט [מח' אי מותר להשתמש תחת הקורה (רש"י - אי חודו חיצון סותם), אי קורה משום היכר או מחיצה (רש"י - אין מחיצה לפחות מד'), אי היכר למטה כרוחב של מעלה, אי גזרינן שמא יפחות]

להגביה מ"ט יחקק לרוחב - רב יוסף - ד"ט משך מבוי, חוץ: מלאפוקי מתורת לחי אביי - ד"א משך מבוי חוץ מנתמעט מבוי קיימת

לחי (רש"י - העומד מאליו) ד"א צריך לחי אחר להתירו - ר"פ - בצד השני. רב הונא בדר"י - בהדיה בשינוי גודל

חוץ: רב הונא בדר"י - מעומד מרובה [ק"ו מחצר], רב אשי - עומד כפרוץ [ספק דרבנן (לרש"י - ספק אי צמצם)]

פירצה מצידו - רב חנן - רב - יותר מי' אמות חוץ מבקעי רבים
רב הונא - ד"ט חוץ מאיכא גידודי. בלי פס ד' - ר' אמי - ג"ט.
בקרן זוית ד"ט. מראשו - רב חנן, רב הונא לתוס' י' אמות; רב הונא - ד"ט.

מבוי עקום: רב - כמפולש (לרש"י - צה"פ בעקמימות)
שמואל - כסתום (לרש"י - כלום בעקמימות)

מערבין רה"ר (לרש"י - ט"ז אמה, מפולש, ס' ריבוא) - רש"י - דלתות ננעלות בכל לילה,
ר"י - לחי, לחי (ברוחב 13 1/3)

מבוי מפולש לרה"ר - ת"ק - צה"פ ולחי
חנני' - ב"ש - דלת, דלת ננעלות, ב"ה - דלת, לחי (שמואל - א"צ לנעול, ר"נ - ראויות לנעול)
מפולש לבקעה - צה"פ ולחי. לרה"ר שדרך הרחבה - לחי וכלום.

מבוי שכלה לחצר - צריך עירוב אבל החצר א"צ עירוב [יש פתח כרה"י] אפי' דרסי בה רבים, חוץ מנפרץ זה
כנגד זה לרבה.

אין איסור פילוש חוץ: מכלה לצדי הרחבה, לרבה - נפרץ זה כנגד זה, לרבי ורב משרשיא - רחבה
דיחיד [מימלך לבנות בתים]

מבוי כנדל - אביי - להגדול צה"פ, לקטנים לחי,
רבא - לכולם צה"פ ולחי.

יכול לעשות כב' חומרות - טעמים לא סותרות, ספק מה ההלכה.

רש"י ה. - ז:

מחיצה טעון ד' טפחים רק במשוי דופן

מבוי ד"א שנפסלה - לאביי - לרש"י - יעשה פס ד"ט.

למ"ד קורה משום מחיצה, בעי ג"כ היכר.

לרש"י - לשם פס ד' מהני במבוי מק"ו.

לרש"י ב' מחיצות + דלת א' ננעלת לא הוי רה"י דא'.

מבוי שכלה לחצר - לרש"י לרב יוסף לרב - א"צ עירוב [לחי מבחוץ מהני, אין רגילות בדריסה]
לשמואל אין איסור פילוש

גמ' ח: - י.

צד א' קצר פחות מד"א - רב כהנא - קורה באלכסון [משום מחיצה] חוץ מיותר מי' אמות
רבא - קורה כנגד הקצר [משום היכר]

שימוש תחת הקורה - רב, ר' חייא, ר' יוחנן - מותר [משום מחיצה - הפנימי סותם, היכר מלגון]
שמואל, ר"ש ברבי, ר"ל - אסור [משום היכר מלבר, מחיצה - החיצון סותם]

כנגד הלחי - לכו"ע אסור

לרבא לר' יוחנן להל' - מותר [מקום פטור אפי' אין גובה ג']

חוץ מד"ט, פתוח לכרמלית [מצא מין את מינו]

קורה ע"ג יתדות - רב חסדא - למ"ד חוד הפנימי סותם כשר. רבא - פסול [צריך ע"ג מבוי]

רב אשי - אמרין לבוד וחבוט

נראה מבחוץ ושוה מבפנים: ר' חייא, רבה בר"ה, רב יוסף, להל' - נידון משום לחי,
ר"ש ב"ר, ר' יוחנן - לא

רש"י ח: - ט:

אין לבוד למחיצה שאין בו ממש

לרבא לר' יוחנן רצפו בלחייך ד"א ב' לשונות ברש"י אם נחשב לחי הפנימי היתר
פס ולחי מהני רק עד י' אמות.
לרש"י - חשיב נראה מבחוץ כשהלחי לצד פנימי

גמ' י' - יא :

למעט רוחב כ' - תני לוי - קנה באמצעיתו, לוי - פס י"ט במשך ד"א לארכו, רב יהודה מיעוט פרוץ מצטרף
לרובא פס
אין אדם מניח פתחא רבה ועייל לזוטא א"כ קא ממעט בהילוכא.
כל עומד כפרוץ - לרב דימי מהני, לרבין לא. צירוף ב' עמודים יותר מפרוץ לכו"ע לא מהני.
רב יוסף - לרב לא מהני צה"פ לפרוץ מרובה - אפי' לפתחים קטנים
ד' צוה"פ - ר"ל - לכלאים ולשבת מהני. ר' יוחנן - לשבת לא [מח' ביותר מ'י, בפחות מ'י בצוה"פ מהצד]
יותר מ'י + מן הצד בכלאים לכו"ע לא מהני. או או מהני.
צה"פ: רב חסדא - מן הצד פסולה, צריך בריאה להעמיד דלת קשין, ר' ינאי - צריך היכר ציר, ר"נ - אין
מזוזות צריכין ליגע, ר' ששת - צריכין ליגע
ר"מ - חוקקין להשלים. חכמים - לא.

גמ' יא : - טו :

הכשר מבוי סתום (ארכו יותר) -
ב"ש - לחי וקורה חוץ מפחות מד"א לר' ישמעאל. ולרשב"ג או או.
ב"ה - או או. ר"א - לחיין (וקורה ?)
רב אחלי - פחות מד"ט א"צ היתר, שמואל - חוץ : מחצר, מח' ת"ק ור"ע
הכשר חצר (מרובע או רחבו יותר) -
רבנן - פס א' (לרש"י לר' יוחנן - ד"ט) לפירצה עד י'
רבי - ב' פסין (לר' יוסי ג"ט) שמואל - חוץ מללשון ים - פס א'
ר' יוחנן, שמואל - פס א' ד"ט או רוב דופן או ב' פסין משהו (לרש"י - אליבא דרבנן)
לשון ים בחצר בפירצה יותר מ'י אמות ונשאר גידודי (רש"י - למטה מן המים) -
אסור במילוי ומותר בטלטול
רב יהודה, רבה - לחי - מחיצה, קורה - היכר. רבא - שניהם משום היכר.
מח' לר"מ אם מוחקין פ' סוטה מן התורה [א"צ לשמה בסוטה] ועשה לה - לשמה במחיקה], סתם
מספיק]
רבנן - קורה בעי רחבה (טפח) ובריאה לקבל אריח או רחב ד"ט. ר"י - א"צ בריאה [רואין]
מח' אי מעמידי קורה בעי בריאין.
עגולה ועקומה - רואין
קורה מכוסה, חסר ג"ט פסולה
ב' מתאימות - ת"ק כדי לקבל אריח לרחבו (טפח), רשב"ג - לארכו (ג"ט).
א' למעלה וא' למטה - ר' יוסי ב"ר - רואין - חבוט
לחי - ר' יוסי - ג"ט, רבא - סמוך לכותל ג"ט סמוך לקרקע ג"ט [גדיין בוקעין אפי' לרשב"ג]
לחי העומד מאליו - אביי, להל' - כשר. רבא פסול [מח' בסמיכין עליה מאתמול, אי משום מחיצה או
היכר]. לכו"ע מחיצה מאליו מהני.
לחי מדבר שיש רוח חיים - לת"ק כשר, לר"מ פסול [אינה מחיצה]

רש"י יב: - טו:

מבוי צריך ב' חצירות - לרש"י - בית א' לכל חצר.

שונה מים לצמאו (רש"י - לאפוקי נחנק) לר"ט מברך בורא נפשות - לרש"י לפניו לבד.

אין מטלטלין בהיקף יותר מסאתים שאינו מתוקן כל צרכו: אין בו שתי וערב, לא הוקף לדירה, מחיצה העומדת מאליו, תשמיש הדירה לאויר

משמעות רש"י דתחום הוי ד"א שלך ועוד אלפיים.

גט ע"מ... כל ל' יום - הרי זה כריתות מיד.

גמ' טו: - יז:

פרוץ כעומד - לר"פ (להל') מהני, חוץ מאתי אורא דהאי ודהאי.
לרב הונא ברדרי"י לא [הללמ"ס]

כלאים - פרוץ מרובה - עומדין פחות מד"ט - אוסר לזרוע כלל
מד"ט עד י' אמות - מותר כנגד העומד

עומד כפרוץ - לר"פ מותר לזרוע אף כנגד הפרוץ, לרב הונא - דינו כפרוץ מרובה.

בעי רב המנונא - עומד מרובה בערב

מחיצת שתי או ערב -

חכמים: תמיד כשרה כל צרכן אבל לא כשיש סאתיים פנוי מכלים ולרבנן קמאי לא ביחיד ביישוב
ר"י, ר"נ להל': בשיירא כל צרכן, ביחיד עד סאתיים.
ר' יוסי בר"י: בשיירא עד ו' סאה, ביחיד עד סאתיים.

ג' (שיירא) שמת א' או ניתוספו -

רב הונא - שבת גורמת [הותרה, הותרה] חוץ מליתנהו מחיצות לר' יוסי
ר' יצחק - דיורין גורמין

מחנה למלחמת הרשות - מותרים בגזל עצים תלושים יבשים, פטורים מנט"י ראשונים, מדמאי, מעירובי
חצירות, ר"י בן תימא - חונין בכ"מ, כל מת קונה מקומו.

ר' חייא - לוקין על תחומין - אל יצא כתיב (לרש"י - ולא להוצאה)

רש"י טז. - טז:

מיעוט סכך פסול בטל ברוב כשר, אפי' הפסול למטה

עומד מרובה מפירצת יותר מ' - לרש"י - אסור לזרוע כלאים כנגד כולו

לרש"י - כל הלבוד = כעומד.